

מיומנה של שושנה רבינוביץ' על הקושי שבעזיבת הבית וחפצים סנטימנטליים על רקע המעבר לגטו וילנה

הרמקולים עברו ברחובות וילנה והודיעו שלמחרת יועברו כל היהודים אל הגטו... במשפחתנו לא הייתה שום התייעצות או החלטה. כיוון שהודיעו ברמקולים את בשורת הגזרה הזאת, מיד התחלנו להתכונן למסע. זמן מה קודם כבר אספה אמי את תכשיטיה, כספה ומטבעות הזהב שלה, והסתירה אותם בתוך בגדינו העליונים. היא תפרה את התכשיטים והכסף במעילה, בצווארון הפרווה של מעילי, במכפלת המעיל של דולקה ובכריות הכתפיים במעילו של יולק. עכשיו נכנסנו אל חדרינו והתחלנו לארוז חפצים שאותם נוכל לשאת עמנו. לא ידענו אם נוכל לחזור ולקחת דברים נוספים, ולפיכך הוחלט לארוז קודם כול את החפצים החשובים ביותר. מעט בגדים לכל אחד מאתנו, כלי מיטה, מגבות, סבון ומעט אוכל נארוזו בחבילות. ארזנו עוד חבילות למקרה שנוכל לחזור לקחת דברים. את דברי הערך שבבית סבא מסרנו לשכנינו הטובים משפחת שטרל. קיווינו שבעת הצורך נוכל להיעזר בדברים הללו, למכור אותם או לקבל תמורתם אוכל...

לסבא היה קשה מכולם... את הבית הזה בנה וטיפח כל ימיו... כל חפץ בבית הזה נשא עמו זיכרונות. היו לו ספרים יקרי ערך, כלי כסף וחרסינה, דברים שהיו חלק מחייו... הוא היה גאה במה שהשיג, בביתו, בחנותו, בבית החרושת לייצור כפפות שהקים במו ידיו, בשם שקנה לו. עכשיו נשאר לו רק הבית וגם אותו עמד להפסיד.

בנותיו עזרו לו לארוז, ושוב ושוב התעורר ויכוח. סבא ביקש לקחת עמו הכול, אך האיש הזקן לא יוכל לשאת משא כבד על גבו, ולכן יעצו לו בנותיו לקחת רק דברים אישיים ולוותר על כל הזיכרונות, על תמונות, מתנות ומזכרות, על חלקים מחייו. ועם כל מזכרת ראיתיו מצטמק עוד ועוד...

מקור: שושנה רבינוביץ', פצעים שלא הגלדו, יד ושם, ירושלים, 1991 עמ' 34-35